

PA152: Efektivní využívání DB
6. Zpracování dotazů

Vlastislav Dohnal

Vyhodnocení dotazu

■ Postup:

- Dotaz
- Syntaktická a sémantická kontrola
  - Strom dotazu
- Logický plán
  - Úpravy plánu
- Fyzický plán
- Vyhodnocení

Příklad

■ Relace

- R(A,B,C)

- S(C,D,E)

■ Dotaz

- select B,D

- from R,S

- where R.C=S.C and R.A='c' and S.E=2

Příklad

R	A	B	C
	a	1	10
	b	1	20
	c	2	10
	d	2	35
	e	3	45

S	C	D	E
	10	x	2
	20	y	2
	30	z	2
	40	x	1
	50	y	3

select B,D from R,S where R.C=S.C and R.A='c' and S.E=2

Příklad

R	A	B	C	S	C	D	E
a	1	10	10	10	x	2	
b	1	20	20	20	y	2	
c	2	10	30	30	z	2	
d	2	35	40	40	x	1	
e	3	45	50	50	y	3	

Odpověď

B	D
2	x

Jak vyhodnotit tento dotaz?

1. způsob

- 1) Kartézský součin
- 2) Výběr záznamů
- 3) Projekce

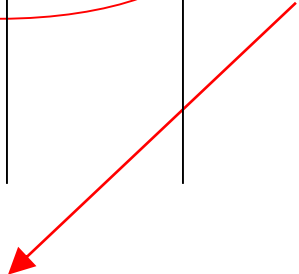
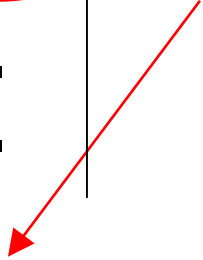
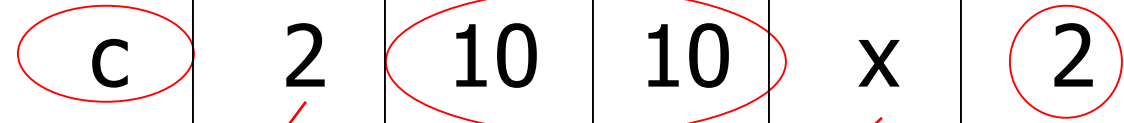
$R \times S$

R.A	R.B	R.C	S.C	S.D	S.E
a	1	10	10	x	2
a	1	10	20	y	2
.					
.					
c	2	10	10	x	2
.					
.					

$R \times S$

R.A	R.B	R.C	S.C	S.D	S.E
a	1	10	10	x	2
a	1	10	20	y	2
.					
.					
c	2	10	10	x	2
.					
.					

Tento záznam
vyhovuje

Výstup – výsledek dotazu

```
select B,D from R,S where R.C=S.C and R.A='c' and S.E=2
```


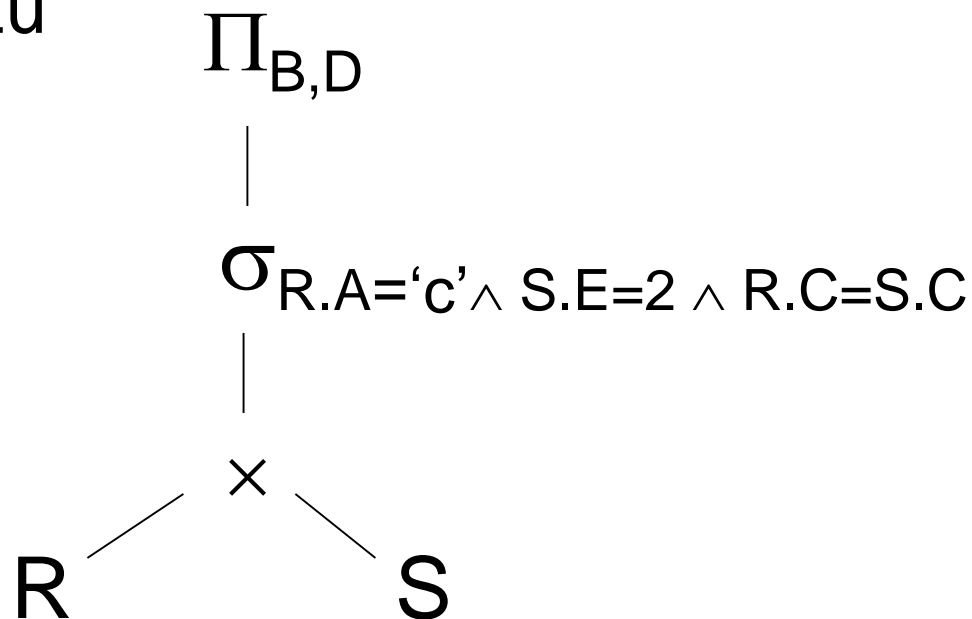
Popis plánů provedení dotazu

- Použití relační algebry

- $\Pi_{B,D} [\sigma_{R.A='c' \wedge S.E=2 \wedge R.C = S.C} (R \times S)]$

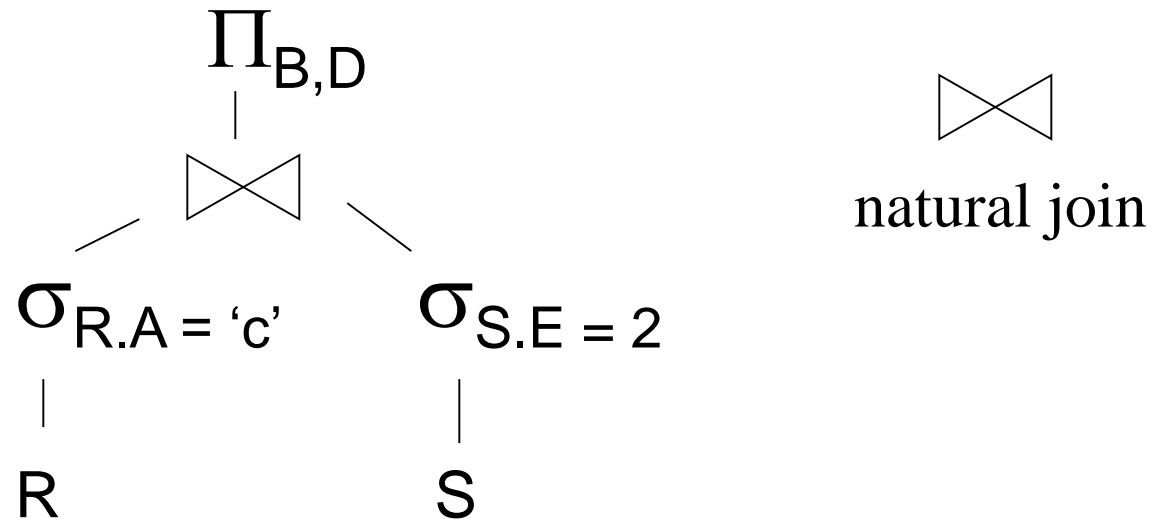
- Příklad plánu 1:

- Strom dotazu

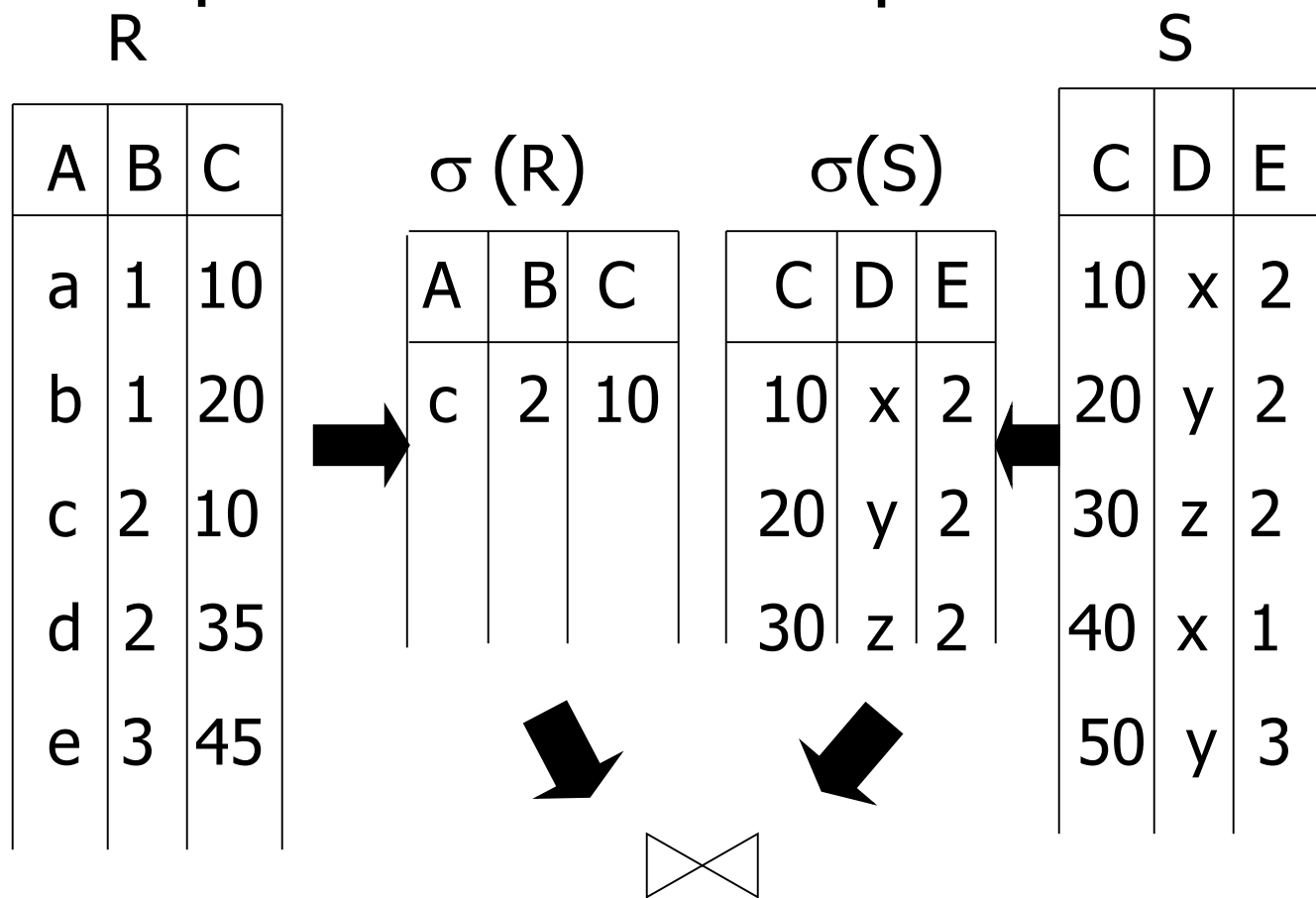
Popis plánů provedení dotazu

■ Příklad plánu 2:

Fyzický plán

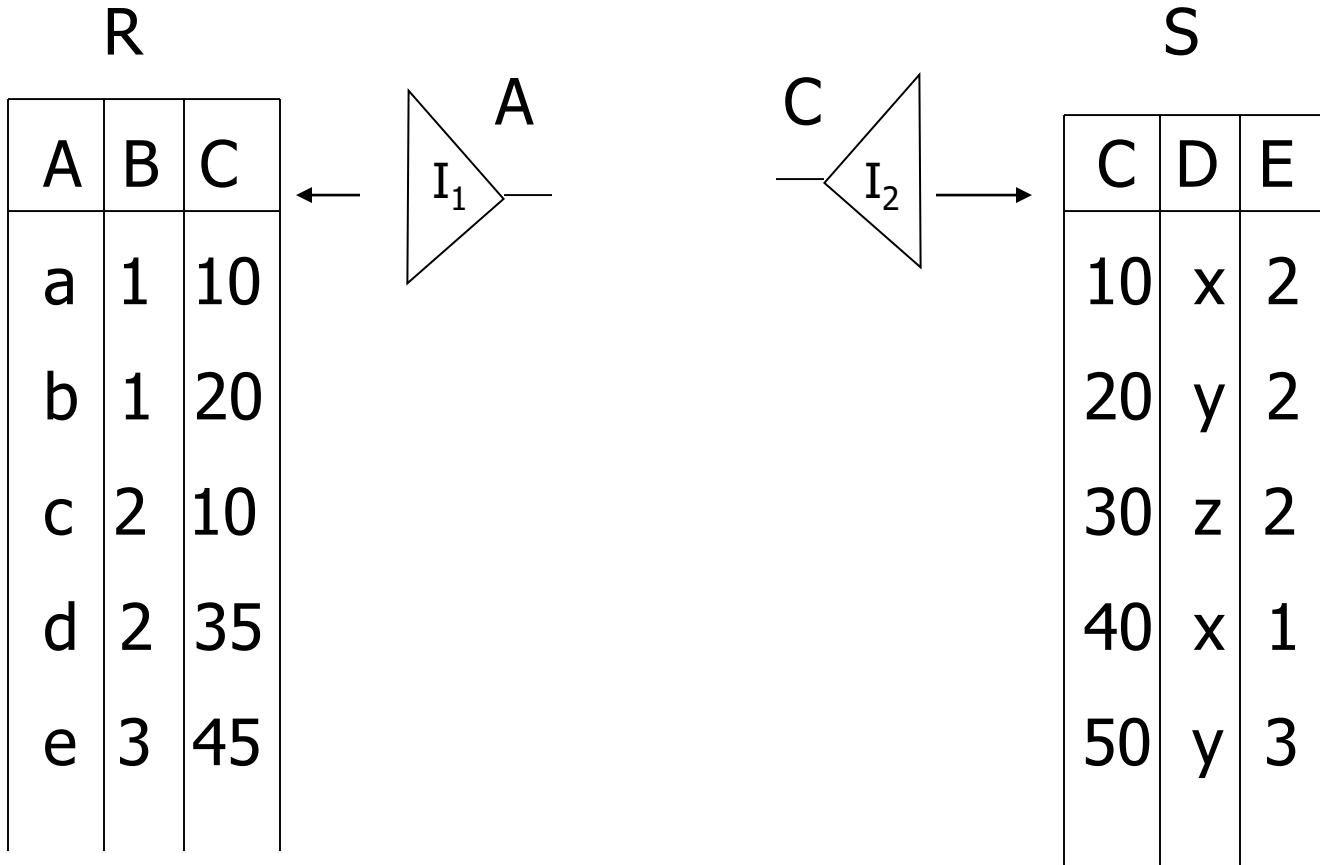
- Příklad pro 2: Table-scan pro selekce

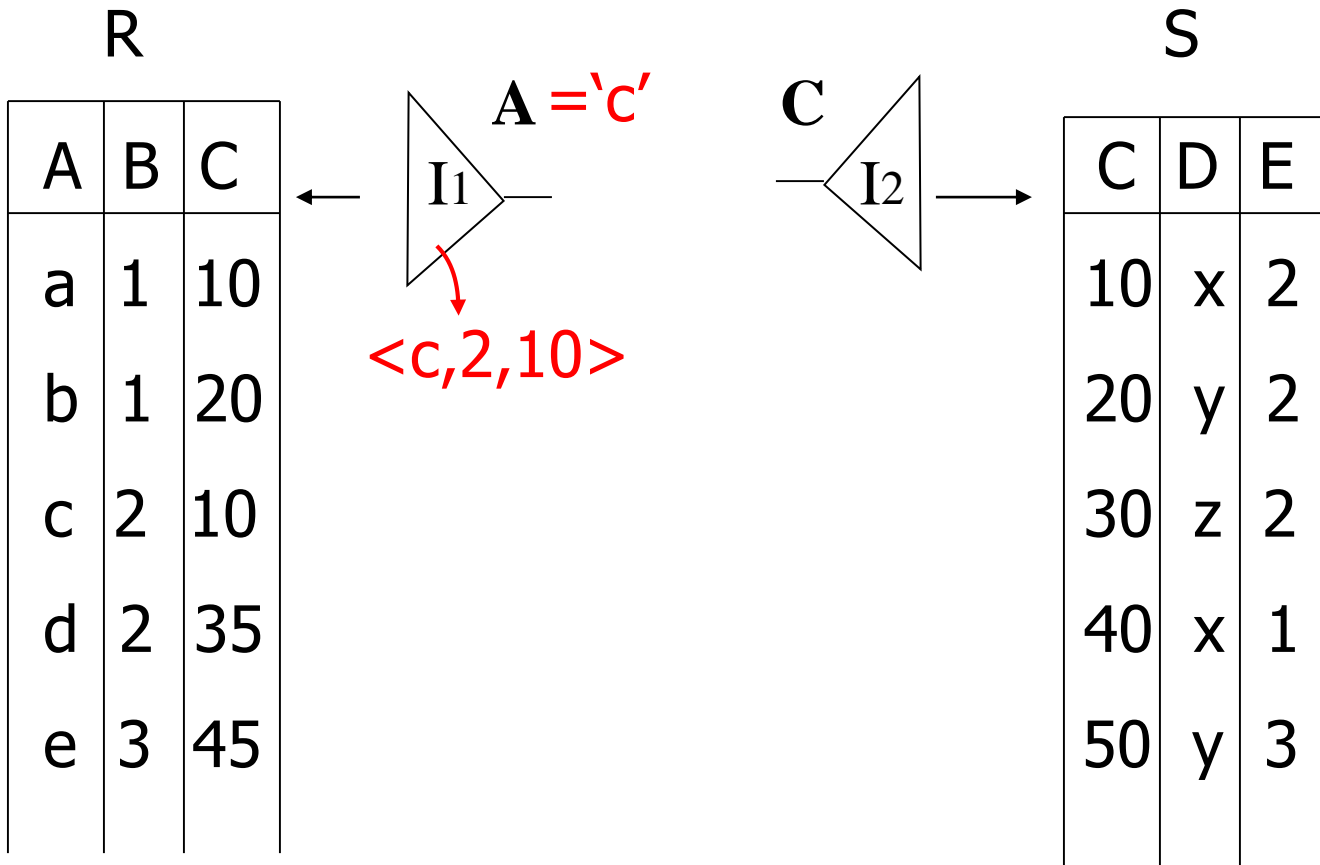

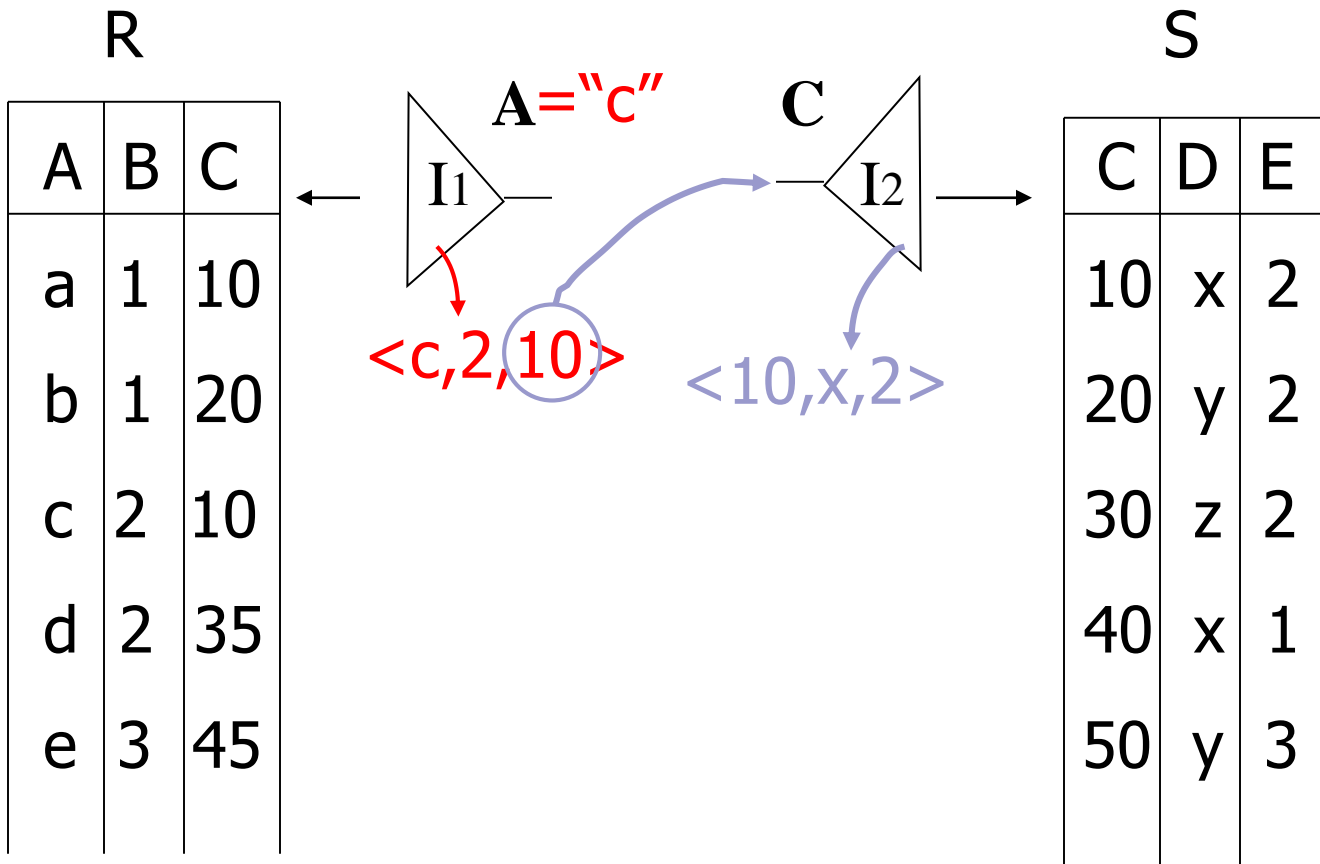
Popis plánů provedení dotazu

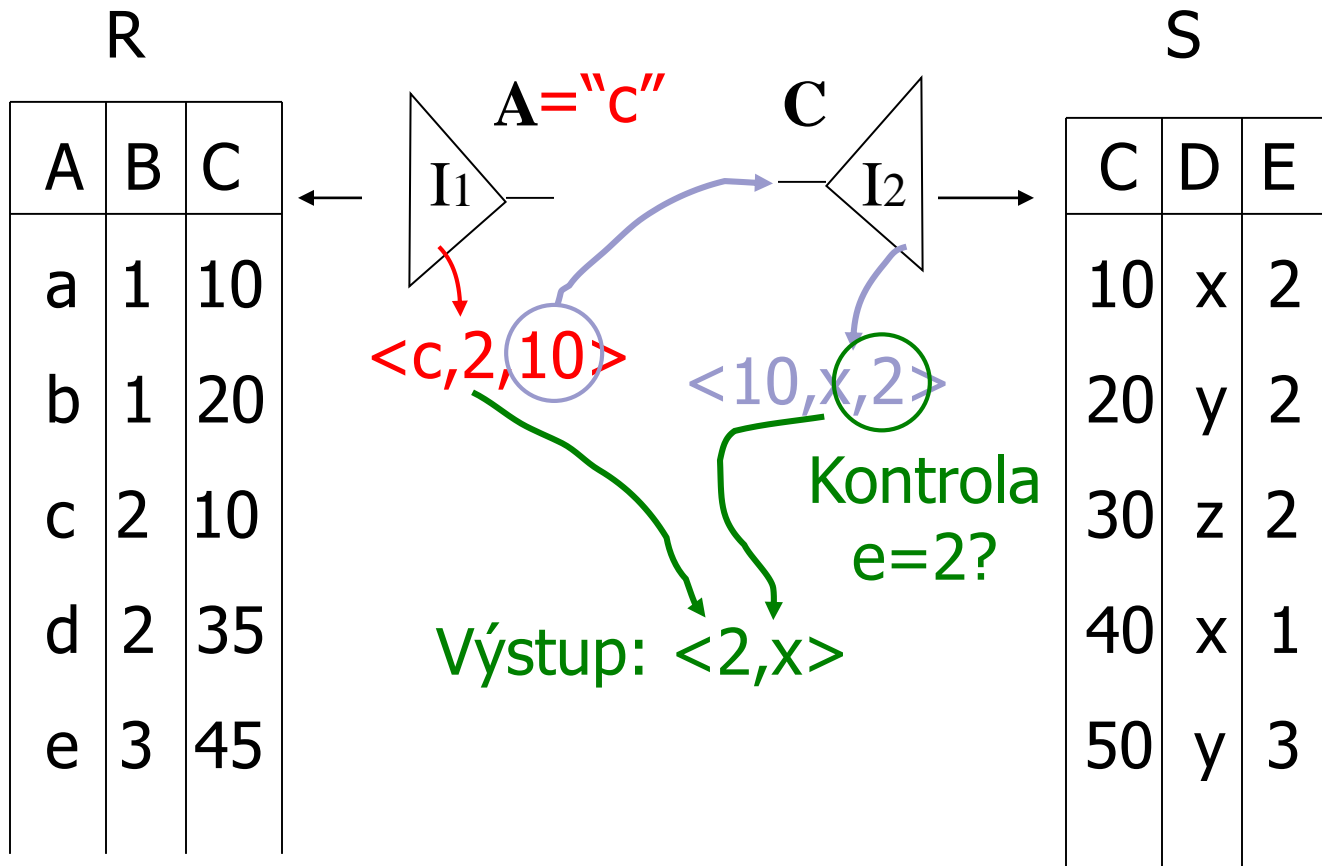
■ Plán 3:

- Máme indexy pro R.A a S.C
- Použijeme index R.A k nalezení záznamů R splňující R.A = “c”
  - Pro každou nalezenou hodnotu R.C použijeme index S.C pro nalezení odpovídajících záznamů
  - Vypustíme záznamy S, kde S.E $\neq$ 2
- Spojíme odpovídající záznamy R,S
- Provedeme projekci na atributy B,D

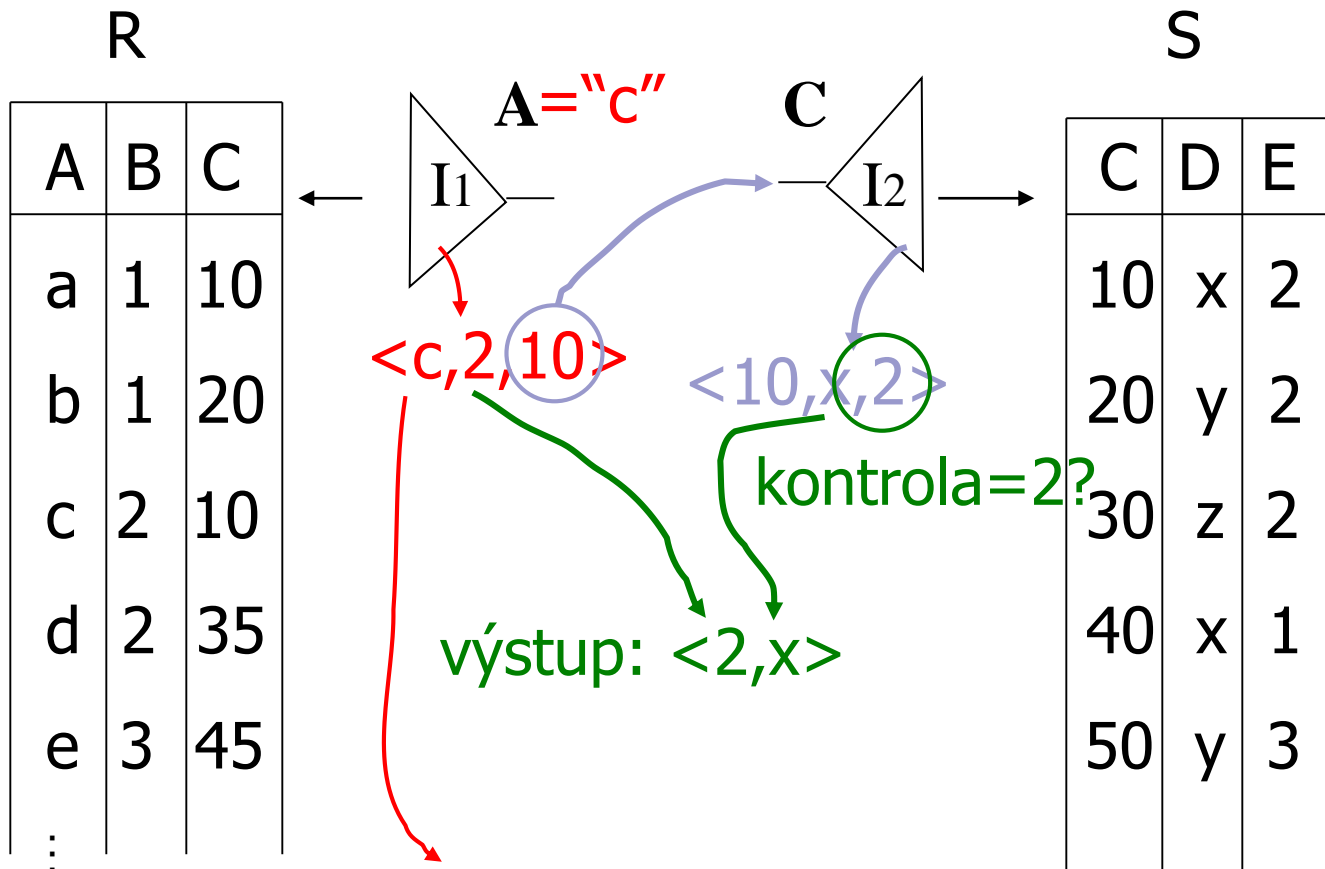

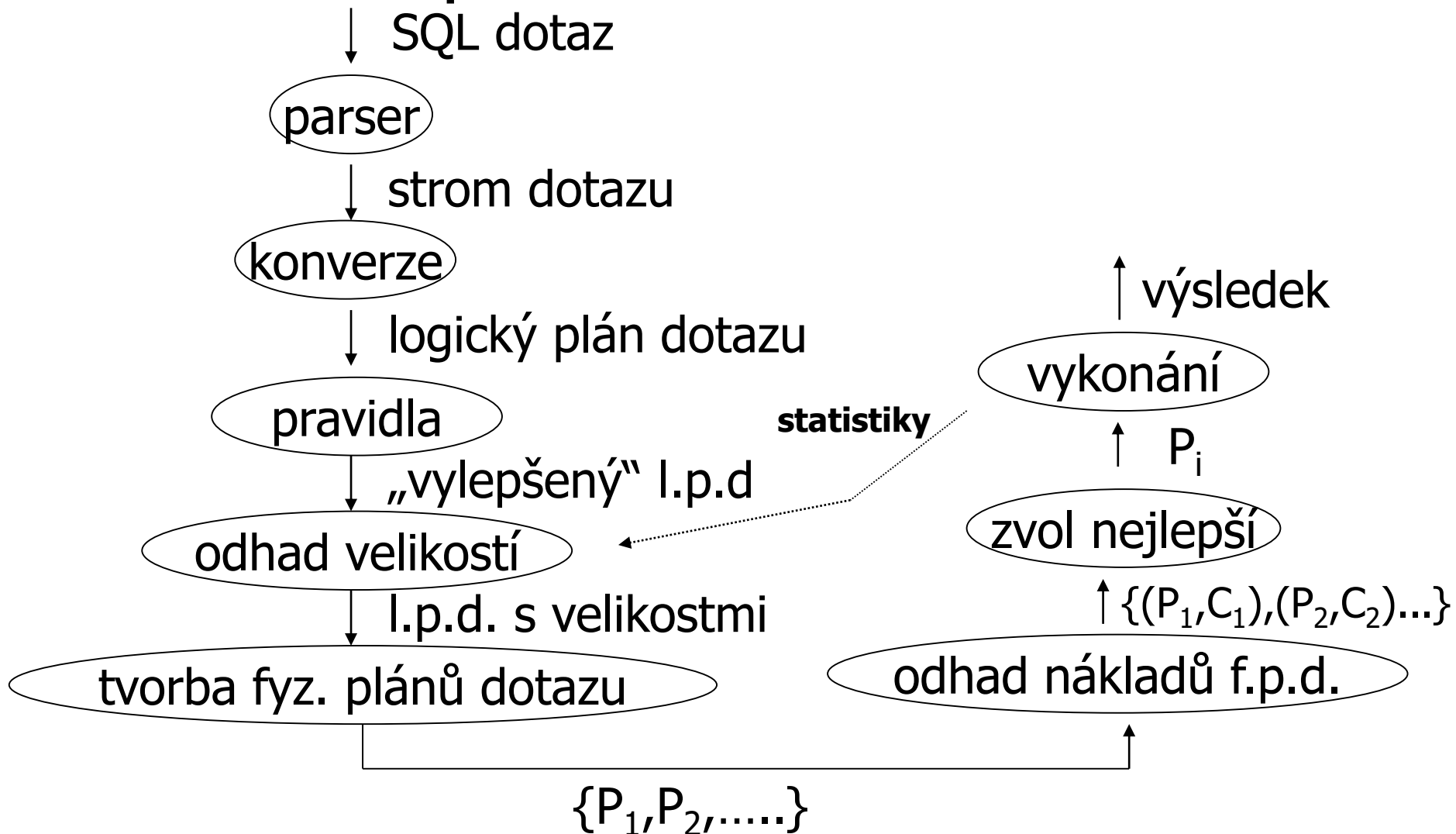

**další záznam:
<c,7,15>**

Schéma optimalizace dotazů

Příklad: SQL dotaz

■ Relace

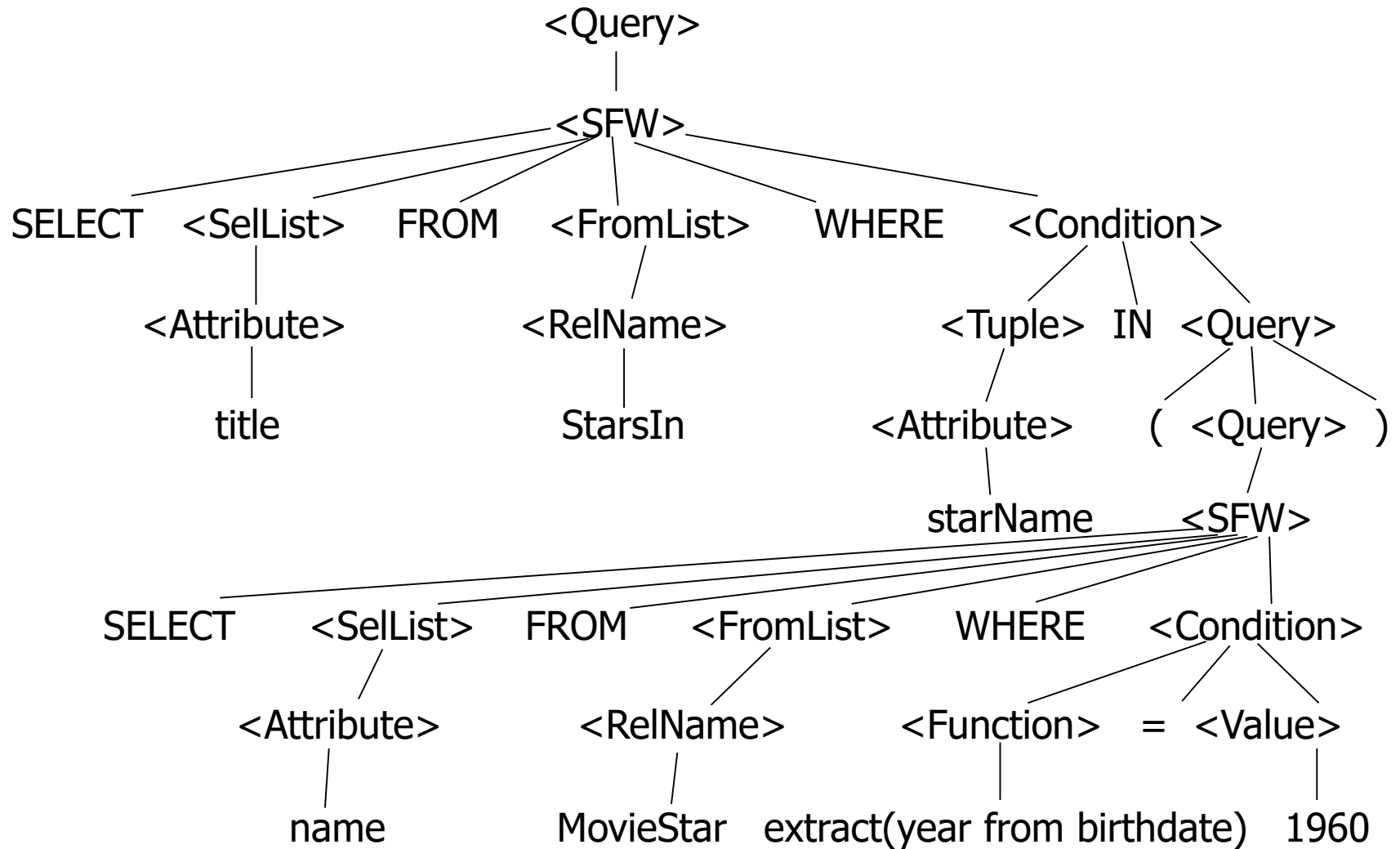
- StarsIn(title, year, starName)
- MovieStar(name, birthdate)

■ Dotaz

- Najdi filmy, ve kterých hrají herci narození v roce 1960:

```
□ SELECT title
  FROM StarsIn
 WHERE starName IN (
     SELECT name
   FROM MovieStar
  WHERE extract(year from birthdate) = 1960
 );
```

Příklad: strom dotazu

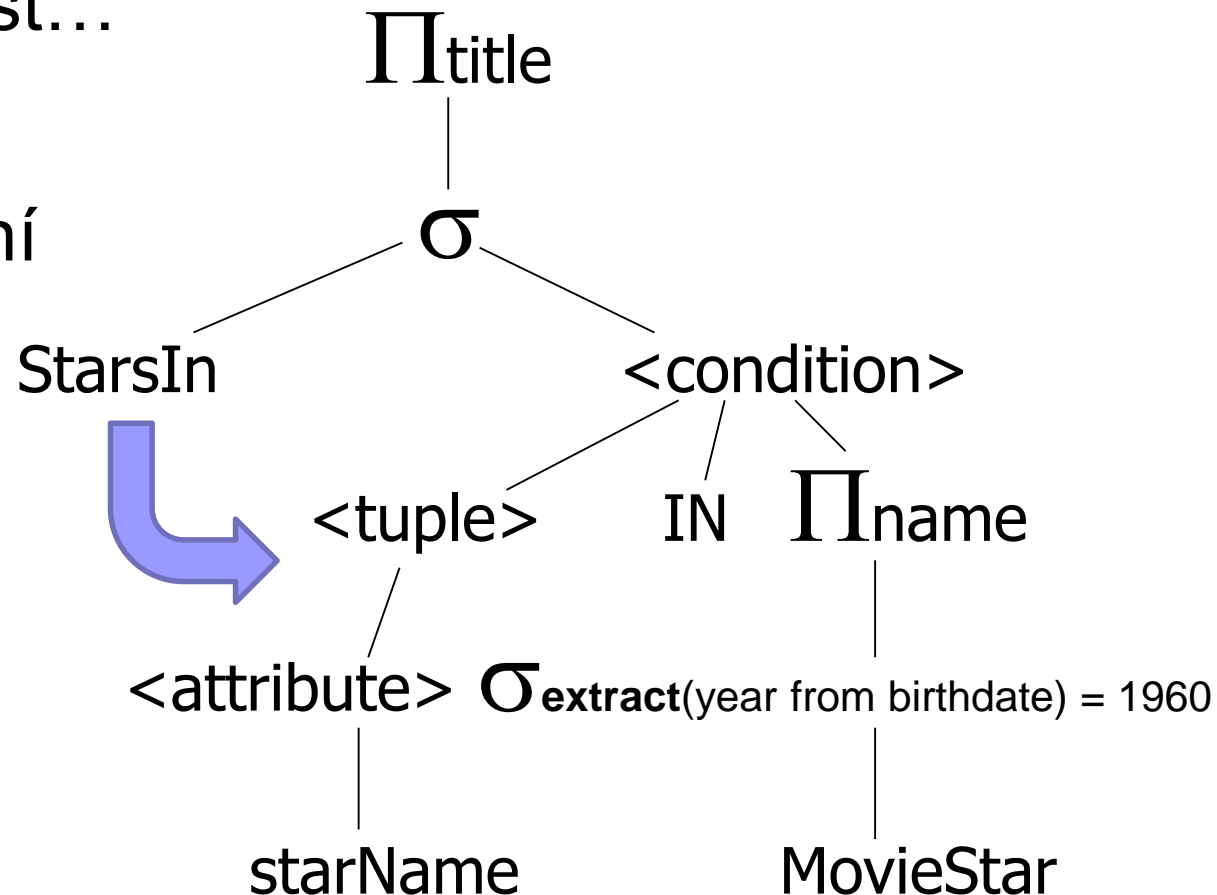
Příklad: převod do relační algebry

- Selekce má dva argumenty

- Třeba převést...

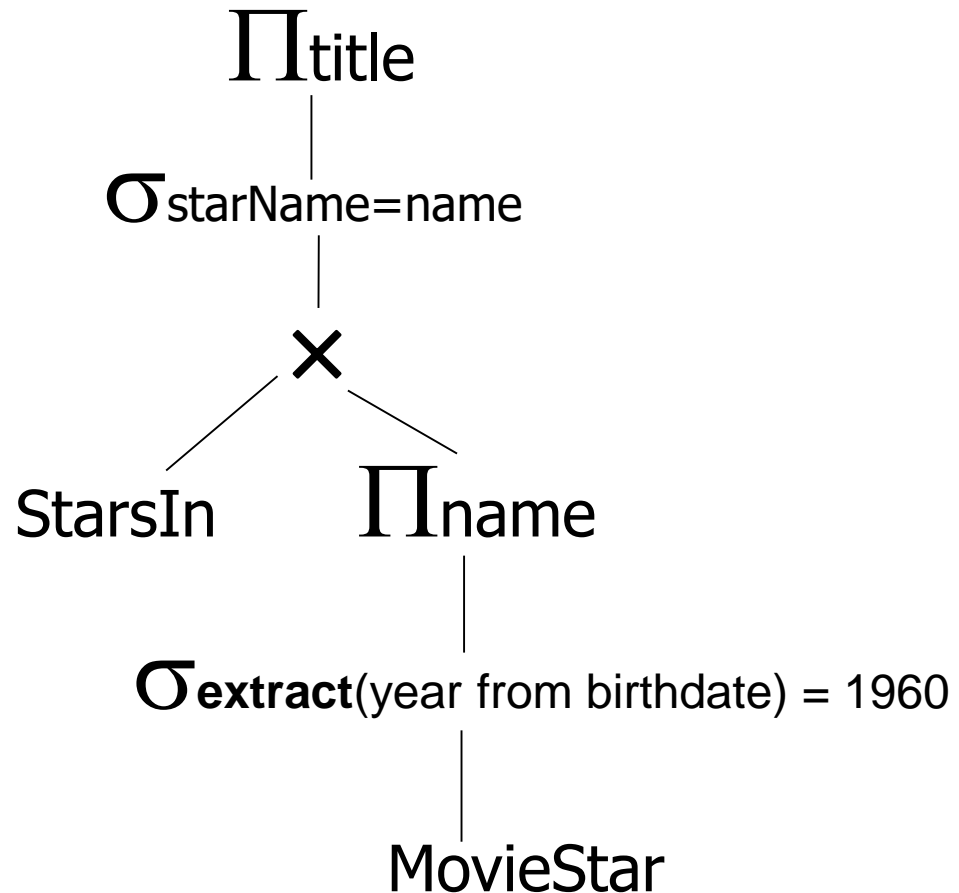
- Operátor IN

- Tj. odstranění vnořených dotazů

Příklad: logický plán dotazu

- Operátor IN nahrazen součinem

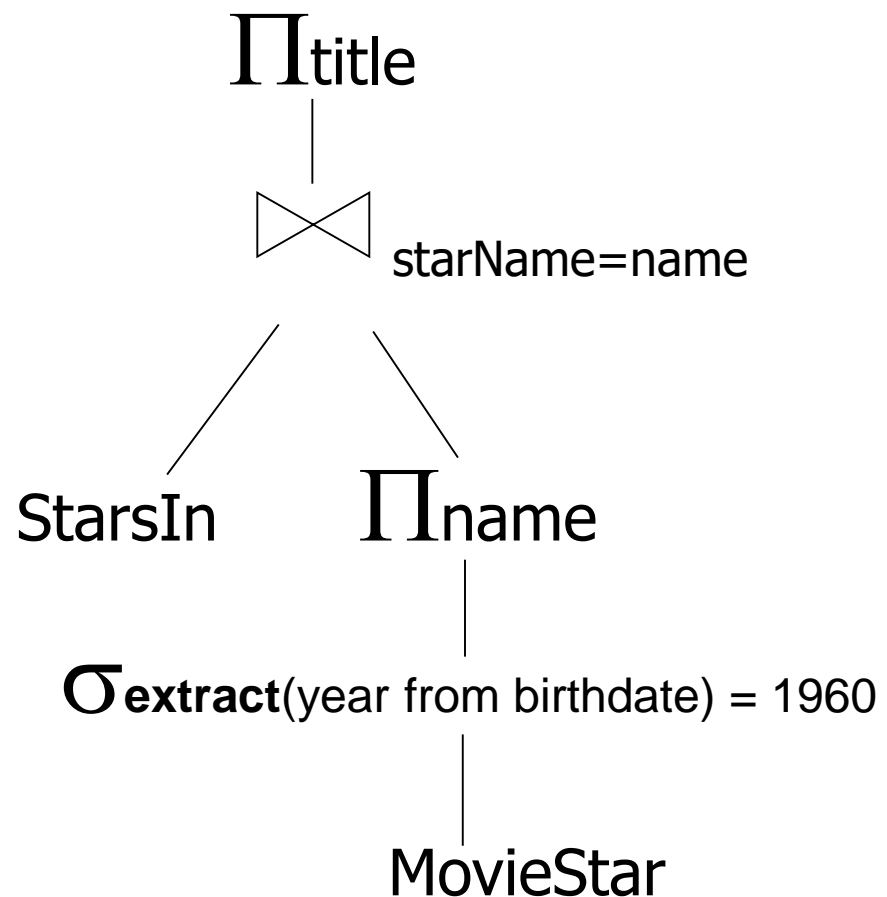
Příklad: vylepšení logického plánu

■ Nahrazení součinu a selekce

- Provedení spojení

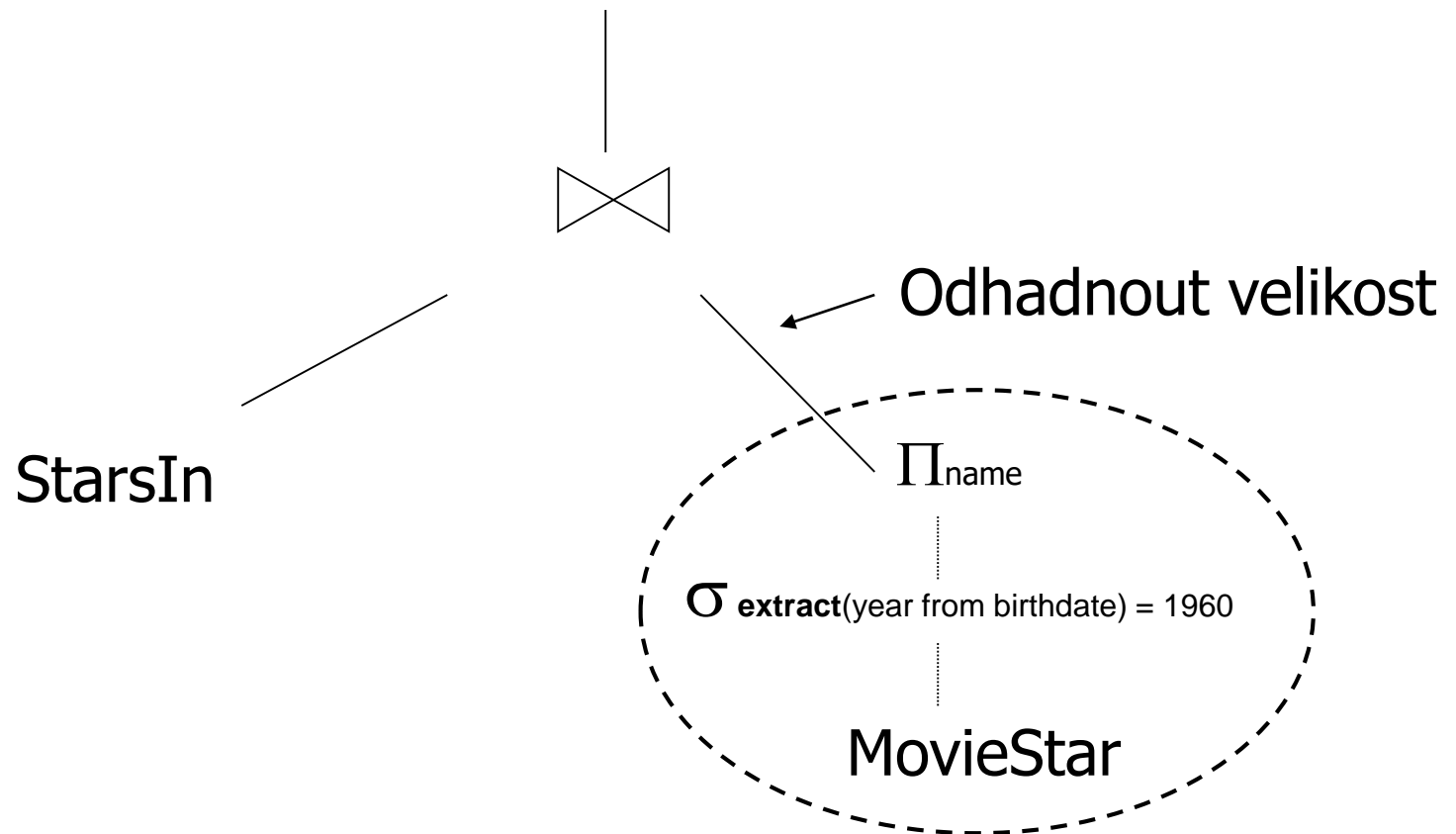
■ Další možnost

- Posunout projekci k relaci *StarsIn*?

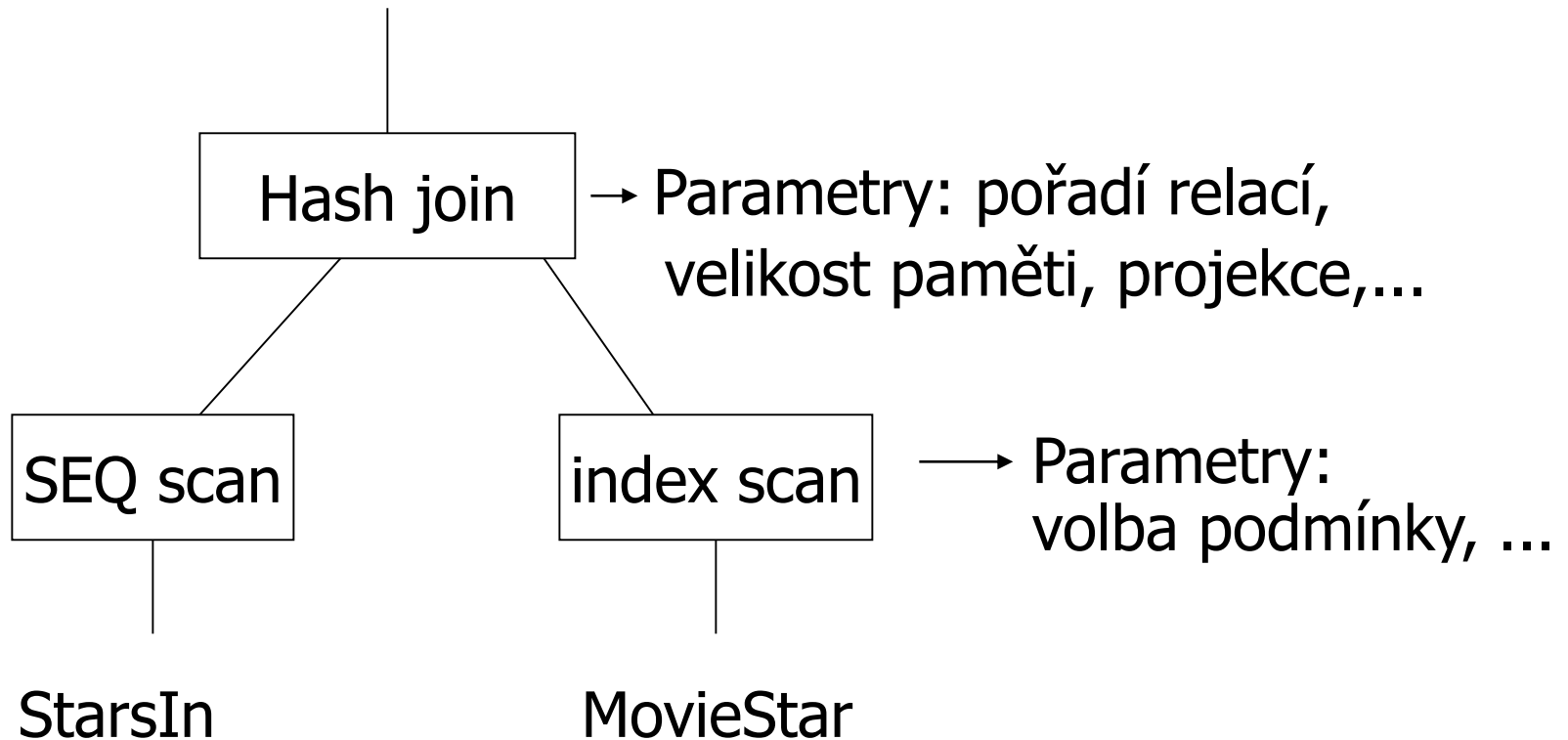
Příklad: odhad velikostí výsledků

- Před generováním fyzických plánů
- Ovlivňují odhad ceny provedení

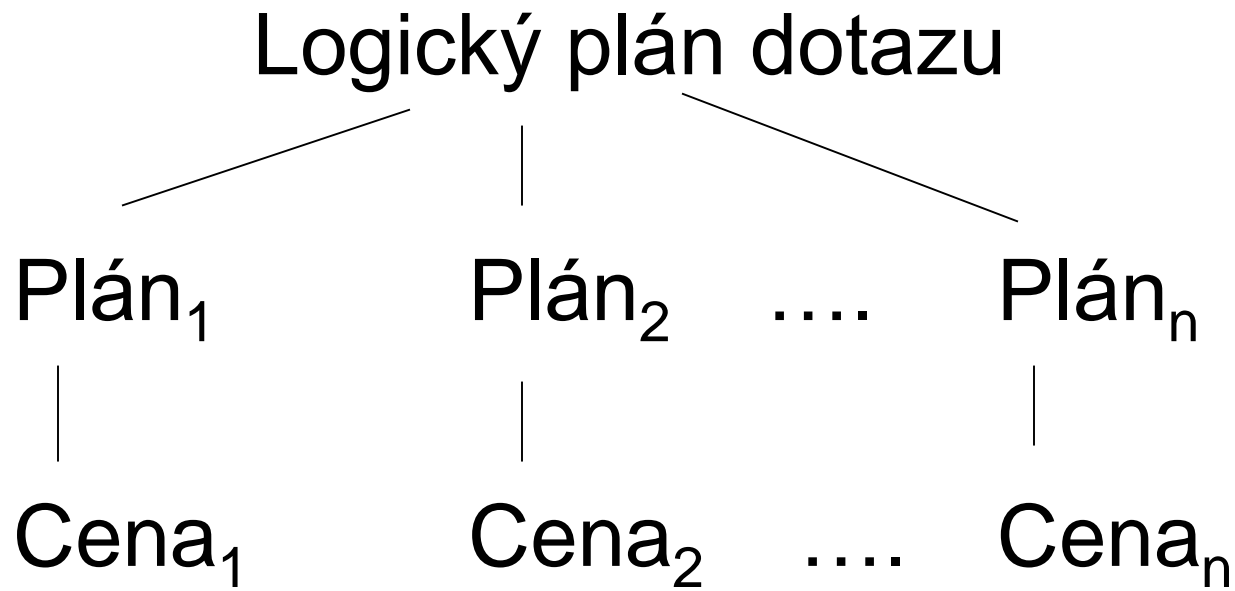

Příklad: jeden fyzický plán

Příklad: ohodnocení plánů cenou

Vyber plán s nejnižší cenou!

Optimalizace dotazu

- Úroveň relační algebry
- Úroveň podrobného plánu dotazu
  - Odhad ceny
    - Bez indexů
    - S indexy
  - Vytvoření a porovnání plánů

Optimalizace relační algebry

■ Transformační pravidla

- Musí zajistit ekvivalenci výsledků
- Jaké transformace jsou vhodné?

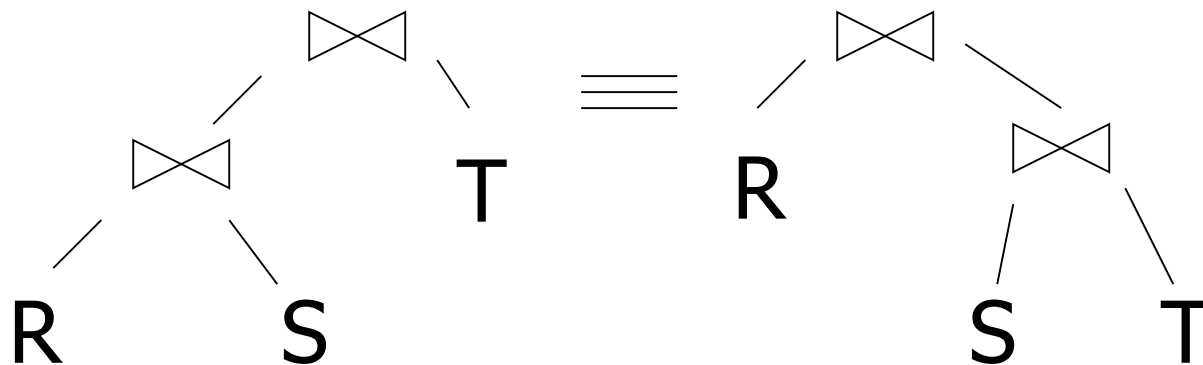
Transformační pravidla

■ Přirozené spojení

- Protože jsou všechny atributy zachovány, není pořadí důležité

■ Příklad: $R \bowtie S = S \bowtie R$

$$(R \bowtie S) \bowtie T = R \bowtie (S \bowtie T)$$

Transformační pravidla

- Stejně pro kartézský součin, sjednocení, průnik

$$R \times S = S \times R$$

$$(R \times S) \times T = R \times (S \times T)$$

$$R \cup S = S \cup R$$

$$R \cup (S \cup T) = (R \cup S) \cup T$$

...

Transformační pravidla

■ Selekcce

$$\sigma_{p1 \wedge p2}(R) = \sigma_{p1} [\sigma_{p2}(R)]$$

$$\sigma_{p1 \wedge p2}(R) = [\sigma_{p1}(R)] \cap [\sigma_{p2}(R)]$$

$$\sigma_{p1 \vee p2}(R) = [\sigma_{p1}(R)] \cup [\sigma_{p2}(R)]$$

Problém duplicit

- Množiny nebo multimnožiny?
  - Relace jsou multimnožiny
- Příklad
  - $R = \{a, a, b, b, b, c\}$
  - $S = \{b, b, c, c, d\}$
- $R \cap S = ?$
  - MIN: $R \cap S = \{b, b, c\}$ v SQL: INTERSECT ALL
- $R \cup S = ?$
  - SUM: $R \cup S = \{a, a, b, b, b, b, b, c, c, c, d\}$ v SQL: UNION ALL
  - MAX: $R \cup S = \{a, a, b, b, b, c, c, d\}$

Možnost SUM: sjednocení relací

■ Sjednocení dvou relací

□ $R \cup S$

v SQL: UNION ALL

■ Příklad

□ Poslanci(id, rok, partaj, jméno, ...)

□ Senátoři(id, rok, partaj, jméno, ...)

□ $R = \pi_{\text{rok,partaj}}(\text{Senátoři})$

$S = \pi_{\text{rok,partaj}}(\text{Poslanci})$

rok	partaj
1997	ODS
2003	ČSSD
2007	SZ

rok	partaj
1997	ODS
1998	KDU
1996	ČSSD

Možnost MAX: rozklad selekce

■ Rozklad selekce:

$$\sigma_{p_1 \vee p_2}(R) = \sigma_{p_1}(R) \cup \sigma_{p_2}(R)$$

■ Příklad: $R = \{a, a, b, b, b, c\}$

□ p_1 splňují a,b; p_2 splňují b,c

$$\sigma_{p_1 \vee p_2}(R) = \{a, a, b, b, b, c\}$$

$$\sigma_{p_1}(R) = \{a, a, b, b, b\}$$

$$\sigma_{p_2}(R) = \{b, b, b, c\}$$

$$\sigma_{p_1}(R) \cup_{\max} \sigma_{p_2}(R) = \{a, a, b, b, b, c\}$$

Volba správné možnosti

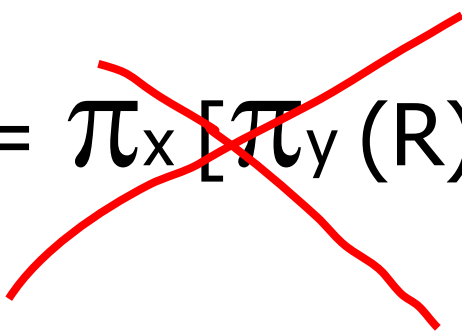
- Pragmatické rozhodnutí pro $\cup$
  - Použití “SUM” pro sjednocení multimnožin
  - „MAX“ pro rozdělení podmínky „nebo“ ($\vee$)
- Některá pravidla nelze pro multimnožiny použít
  - Asociativita rozdílu $R - (S - T)$
  - Distributivita: $R \cap (S \cup T)$
 $\neq (R \cap S) \cup (R \cap T)$

Transformační pravidla

■ Značení:

- X = množina atributů
- Y = množina atributů
- $XY = X \cup Y$

■ Projekce

$$\pi_{xy}(R) = \pi_x[\pi_y(R)]$$

Transformační pravidla

- Kombinace selekce a přirozeného spojení

- Necht'

p = výraz obsahující pouze atributy R

q = výraz obsahující pouze atributy S

m = výraz obsahující atributy R i S

$$\sigma_p (R \bowtie S) = [\sigma_p (R)] \bowtie S$$

$$\sigma_q (R \bowtie S) = R \bowtie [\sigma_q (S)]$$

Transformační pravidla

- Kombinace selekce a přirozeného spojení
  - Další pravidla lze odvodit

$$\sigma_{p \wedge q} (R \bowtie S) = [\sigma_p (R)] \bowtie [\sigma_q (S)]$$

$$\sigma_{p \wedge q \wedge m} (R \bowtie S) = \sigma_m \left[(\sigma_p (R)) \bowtie (\sigma_q (S)) \right]$$

$$\sigma_{p \vee q} (R \bowtie S) =$$

$$\left[(\sigma_p (R)) \bowtie S \right] \cup_{\max} \left[R \bowtie (\sigma_q (S)) \right]$$

Transformační pravidla

- Kombinace projekce a selekce

- Necht'

x = podmnožina atributů R

z = atributy použité ve výrazu P
(podmnožina R)

$$\pi_x[\sigma_P(R)] = \pi_x \left(\sigma_P \left[\overset{\pi_{xz}}{\cancel{\pi_x}}(R) \right] \right)$$

Transformační pravidla

- Kombinace projekce a přirozeného spojení
- Necht'
  - x = podmnožina atributů R
  - y = podmnožina atributů S
  - z = průnik atributů R, S

$$\pi_{xy} (R \bowtie S) =$$

$$\pi_{xy} \left(\left[\pi_{xz} (R) \right] \bowtie \left[\pi_{yz} (S) \right] \right)$$

Transformační pravidla

- Kombinace navíc se selekcí (π , σ , $\bowtie$)

$$\pi_{xy} (\sigma_p (R \bowtie S)) =$$

$$\pi_{xy} (\sigma_p [\pi_{xz'} (R) \bowtie \pi_{yz'} (S)])$$

$$z' = z \cup \{\text{atributy použité v } P\}$$

Transformační pravidla

- Kombinace projekce, selekce a kartézského součinu

$$\pi_{xy} (\sigma_p (R \times S)) = ?$$

Transformační pravidla

■ Kombinace selekce a sjednocení

$$\sigma_p(R \cup_{\text{sum}} S) = \sigma_p(R) \cup_{\text{sum}} \sigma_p(S)$$

■ Kombinace selekce a rozdílu

$$\sigma_p(R - S) = \sigma_p(R) - S = \sigma_p(R) - \sigma_p(S)$$

□ Selekcí je možné aplikovat i na S

- Může být vhodné pro zmenšení relace před provedením rozdílu

□ Musí P něco splňovat?

Vhodné transformace

- Selekcce co nejdříve:

$$\sigma_p (R \bowtie S) \rightarrow [\sigma_p (R)] \bowtie S$$

- Také projekce co nejdříve

$$\pi_x [\sigma_p (R)] \rightarrow \pi_x (\sigma_p [\pi_{xz} (R)])$$

- Příklad:

- $R(A,B,C,D,E,F,G,H,I,J)$ výsledek={E}
- Filtr P: $(A=3) \wedge (B=\text{"cat"})$

$$\pi_E (\sigma_p (R)) \quad \text{vs.} \quad \pi_E (\sigma_p (\pi_{ABE}(R)))$$

Vhodné transformace

$$\begin{aligned}\sigma_{p_1 \wedge p_2}(R) &\rightarrow \sigma_{p_1}[\sigma_{p_2}(R)] \rightarrow \sigma_{p_2}[\sigma_{p_1}(R)] \\ &\rightarrow [\sigma_{p_1}(R)] \cap [\sigma_{p_2}(R)]\end{aligned}$$

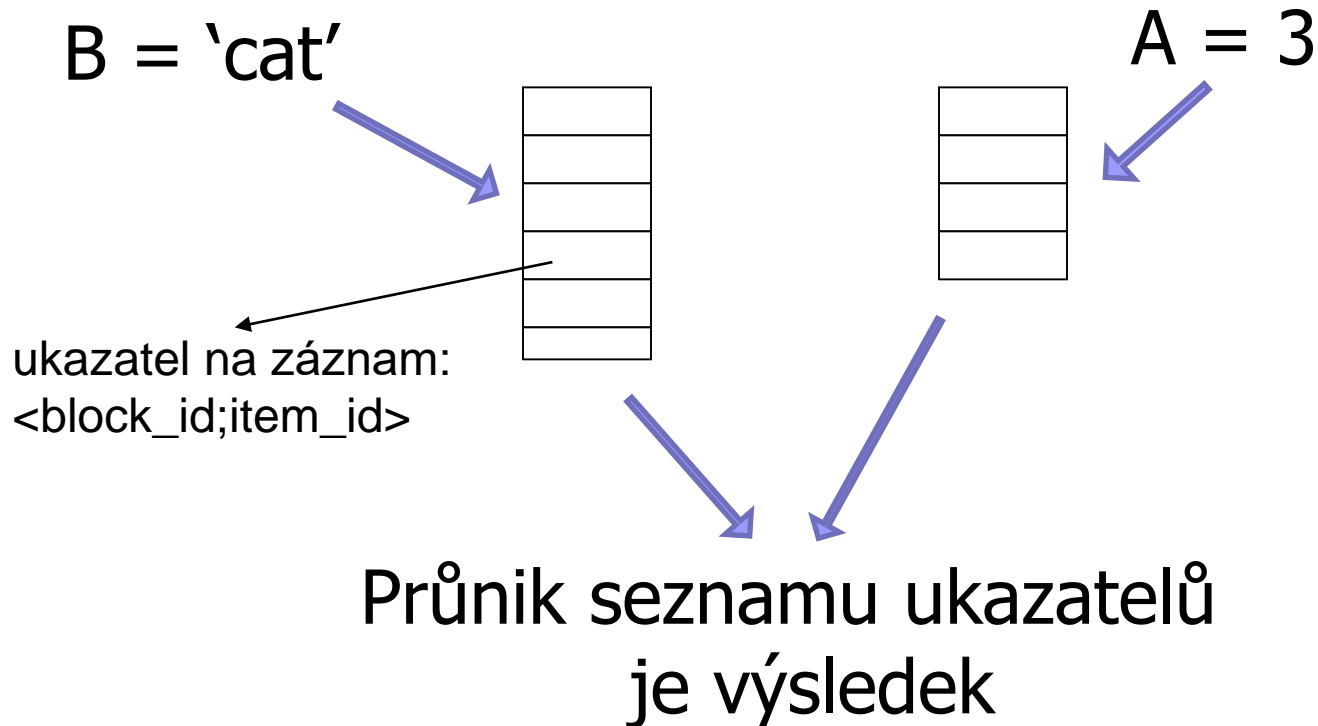
$$\sigma_{p_1 \vee p_2}(R) \rightarrow \sigma_{p_1}(R) \cup_{\max} \sigma_{p_2}(R)$$

$$R \bowtie S \rightarrow S \bowtie R$$

Vhodné transformace

- Máme indexy
  - Pro A i pro B

$$\begin{aligned}\sigma_{(A=3) \wedge (B=\text{"cat"})}(R) \\ = \sigma_{(A=3)}(R) \cap \sigma_{(B=\text{"cat"})}(R)\end{aligned}$$

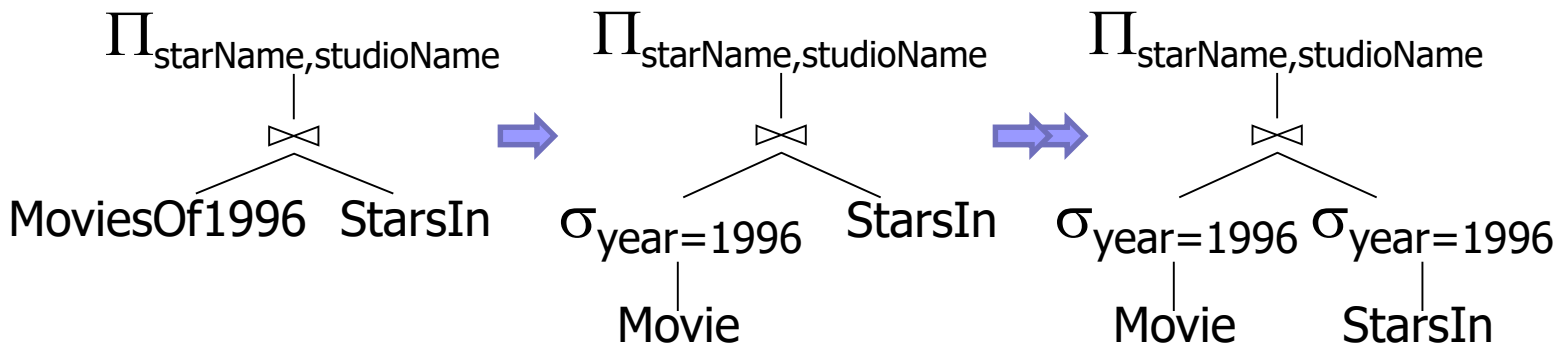
Vhodné transformace

- Obecná pravidla:
  - Bez transformací neuděláme chybu
  - Většinou výhodné
    - Selekcce nejbliže relacím
    - Projekce nejbliže relacím

- Eliminace společných podvýrazů
- Eliminace duplicit

Vhodné transformace: příklad

- Přesun selekce co nejdříve relacím → zdánlivě ok
  - Ale: Nejdříve vhodné přesunout co nejdále a pak nejdříve
- Příklad:
  - Relace: $StarsIn(\underline{title}, \underline{year}, \underline{starName})$
 $Movie(\underline{title}, \underline{year}, \text{studioName})$
  - Pohled: create view *MoviesOf1996* as
select * from *Movie* where *year* = 1996;
- Dotaz: select *starName*, *studioName*
from *MoviesOf1996* natural join *StarsIn*;

Zpracování dotazu: shrnutí

- Úroveň relační algebry
  - Transformační pravidla
  - Použití doporučených pravidel
- Úroveň podrobného plánu dotazu
  - Odhad ceny
  - Vytvoření a porovnání plánů

Odhad ceny plánu dotazu

1. Odhad velikosti výsledku operace
2. Odhad počtu V/V operací

Odhad velikosti výsledku

■ Statistiky pro relaci R

- $T(R)$ – počet záznamů

- $S(R)$ – velikost záznamu v bajtech

  - $S(R,A)$ – velikost atributu (hodnoty) v bajtech

- $B(R)$ – počet obsazených bloků

- $V(R, A)$ – počet unikátních hodnot atributu A

■ Pro správné odhady

- Aktuální statistiky nutné!

Příklad statistik

■ Relace R

□ Atribut A – řetězec, max. 20 B

■ $S(R,A) = 3$ ← průměrná délka

□ Atribut B – celé číslo, 4 B

□ Atribut C – datum, 8 B

□ Atribut D – řetězec, 5 B

■ $S(R,D) = 1$

■ Statistiky

□ $T(R) = 5$

$S(R) = 20$

□ $V(R,A) = 3$

$V(R,B) = 1$

□ $V(R,C) = 5$

$V(R,D) = 4$

A	B	C	D
cat	1	10.2.98	a
cat	1	20.3.98	b
dog	1	30.4.98	a
dog	1	14.6.98	c
bat	1	15.6.98	d

Odhad velikosti výsledku

- Kartézský součin $W = R_1 \times R_2$
  - $T(W) = T(R_1) \cdot T(R_2)$
  - $S(W) = S(R_1) + S(R_2)$

Odhad velikosti výsledku

■ Selekce $W = \sigma_{Z=val}(R)$

□ $S(W) = S(R)$

□ $T(W) = ?$

A	B	C	D
cat	1	10.2.98	a
cat	1	20.3.98	b
dog	1	30.4.98	a
dog	1	14.6.98	c
bat	1	15.6.98	d

■ $W = \sigma_{A='cat'}(R)$

$$T(W) = \frac{T(R)}{V(R,A)} = 5/3$$

$$V(R,A)=3$$

$$V(R,B)=1$$

$$V(R,C)=5$$

$$V(R,D)=4$$

■ $W_2 = \sigma_{B=2}(R)$

$$T(W_2) = ?$$

Odhad velikosti výsledku

- Předpoklad předchozího odhadu
  - Rovnoměrné rozložení hodnot mezi hodnotami v R !
    - $f(\text{val}) = 1 / V(R,Z)$
    - $T(\sigma_{Z=\text{val}}(R)) = T(R) \cdot f(\text{val})$
- Alternativní předpoklad
  - Rovnoměrné rozložení hodnot v celé doméně
    - Počet hodnot v doméně označujeme $\text{DOM}(R,Z)$
    - $f(\text{val}) = 1 / \text{DOM}(R,Z)$

Odhad velikosti výsledku: příklad

■ Selekcce $W = \sigma_{Z=val}(R)$

□ $T(W) = ?$

- Podle $DOM(R,*)$

■ Odvození

□ $W = \sigma_{C=val}(R)$

- $T(W) = f(val) \cdot T(R)$
 $= 1/10 * 5 = 0,5$

□ $W = \sigma_{B=val}(R)$

- $T(W) = (1/10)*5$

□ $W = \sigma_{A=val}(R)$

- $T(W) = 0,5$

A	B	C	D
cat	1	10.2.98	a
cat	1	20.3.98	b
dog	1	30.4.98	a
dog	1	14.6.98	c
bat	1	15.6.98	d

$V(R,A)=3$

$DOM(R,A)=10$

$V(R,B)=1$

$DOM(R,B)=10$

$V(R,C)=5$

$DOM(R,C)=10$

$V(R,D)=4$

$DOM(R,D)=10$

Odhad velikosti výsledku

■ Selekce $W = \sigma_{Z=val}(R)$

□ Původní návrh

$$T(W) = \frac{T(R)}{V(R,Z)}$$

□ Alternativní návrh

$$T(W) = \frac{T(R)}{DOM(R,Z)}$$

A	B	C	D
cat	1	10.2.98	a
cat	1	20.3.98	b
dog	1	30.4.98	a
dog	1	14.6.98	c
bat	1	15.6.98	d

$$V(R,A)=3$$

$$DOM(R,A)=10$$

$$V(R,B)=1$$

$$DOM(R,B)=10$$

$$V(R,C)=5$$

$$DOM(R,C)=10$$

$$V(R,D)=4$$

$$DOM(R,D)=10$$

Odhad velikosti

- Selekcce $W = \sigma_{Z \geq \text{val}}(R)$

- Návrh 1

- $T(W) = T(R) / 2$

- Návrh 2

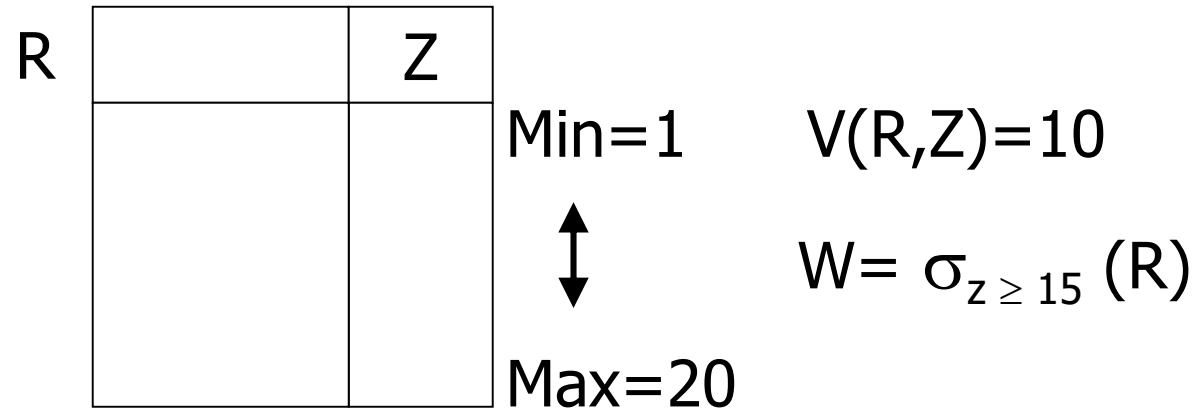
- $T(W) = T(R) / 3$

- Návrh 3

- Podle velikosti rozsahu

Odhad velikosti

- Selekcce – podle velikosti rozsahu

- Vypočítej podíl hodnot (unikátních)

$$f = \frac{20-15+1}{20-1+1} = \frac{6}{20}$$

□ $T(W) = f \cdot T(R)$

Odhad počtu hodnot: histogram

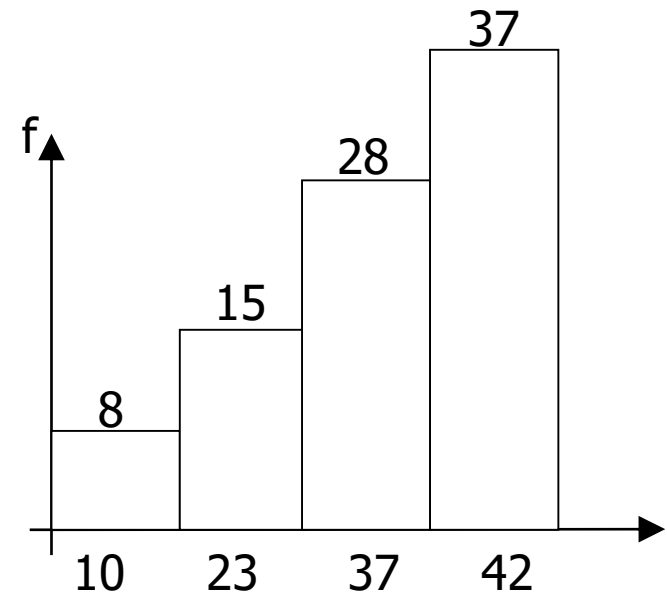
■ Histogram hodnot atributu

- Místo $V(R,A)$ a $DOM(R,A)$
- Zpřesnění odhadů

■ Počet různých hodnot

- Málo → pro každou počet
- Hodně → kvantizace

- Intervaly hodnot (se stejným počtem záznamů)
- Percentily
- Pouze pro nejfrekventovanější
  - ostatní dohromady (tj. výsledně rovnoměrně)

Odhad velikosti

- Selektce $W = \sigma_{Z \neq \text{val}}(R)$

- $T(W) = T(R) \cdot (1 - f(\text{val})) = T(R) \cdot (1 - 1/V(R,Z))$
 $= T(R) - \frac{T(R)}{V(R,Z)}$

- Obvyklé řešení pro $V(R,Z) \approx T(R)$

- $T(W) = T(R)$

Odhad velikosti

■ Přirozené spojení $W = R_1 \bowtie R_2$

□ Značení

- X – atributy R_1
- Y – atributy R_2

■ Příklad 1

- $X \cap Y = \emptyset$
- Stejně jako $R_1 \times R_2$

■ Příklad 2

- $X \cap Y = Z$
- Viz dále...

Odhad velikosti: přirozené spojení

$$R_1 \bowtie R_2$$

R_1	A	B	C

R_2	A	D

■ Předpoklad $Z=\{A\}$ a také:

□ $V(R_1, A) \leq V(R_2, A)$

→ každá hodnota A z R_1 je i v R_2

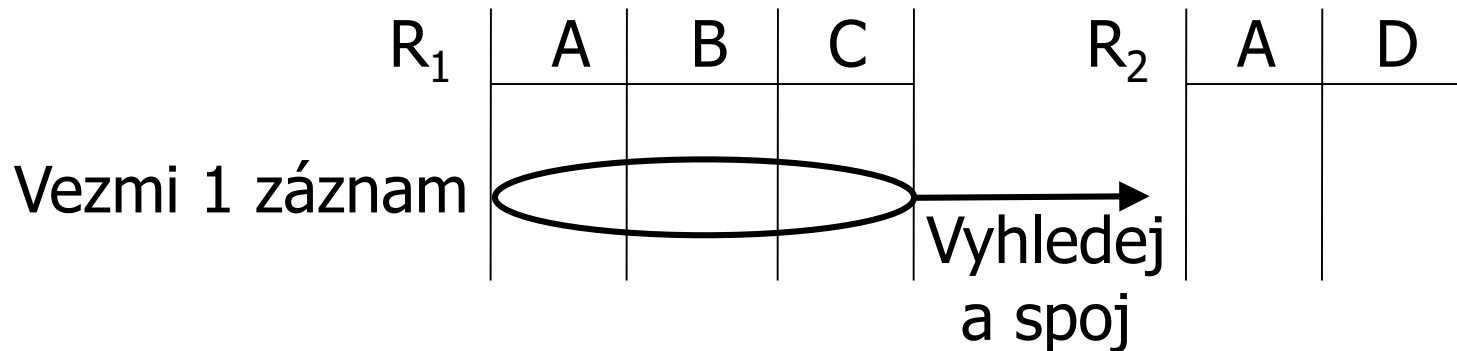
□ $V(R_1, A) \geq V(R_2, A)$

→ každá hodnota A z R_2 je i v R_1

Odhad velikosti: přirozené spojení

- $V(R_1, A) \leq V(R_2, A)$

- 1 záznam se spojí s $T(R_2) / V(R_2, A)$ záznamy

- Opět předpoklad rovnoměrného rozložení

- Výsledek: $T(W) = T(R_1) \cdot \frac{T(R_2)}{V(R_2, A)}$

Odhad velikosti: přirozené spojení

■ Shrnutí obou variant

□ $V(R_1, A) \leq V(R_2, A)$

$$T(W) = T(R_1) \cdot \frac{T(R_2)}{V(R_2, A)}$$

□ $V(R_2, A) \leq V(R_1, A)$

$$T(W) = T(R_2) \cdot \frac{T(R_1)}{V(R_1, A)}$$

■ Rozdíl je pouze ve jmenovateli

Odhad velikosti: přirozené spojení

■ Obecný závěr

$$\square W = R_1 \bowtie R_2$$

$$T(W) = \frac{T(R_1) \cdot T(R_2)}{\max \{ V(R_1, A), V(R_2, A) \}}$$

Odhad velikosti: přirozené spojení

- $W = R_1 \bowtie R_2$
  - $R_1(X), R_2(Y), X \cap Y = Z$
- Velikost záznamu
  - $S(W) = S(R_1) + S(R_2) - S(R_1, Z)$
  - Platí pro všechny varianty
- Počet záznamů, když Z má více atributů?
  - Předpokládáme, že jsou nezávislé.

$$T(W) = \frac{T(R_1) \cdot T(R_2)}{\max\{V(R_1, A_1), V(R_2, A_1)\} \cdot \max\{V(R_1, A_2), V(R_2, A_2)\}}$$

Odhad velikosti: projekce, selekce

- Projekce $W = \Pi_{AB}(R)$

- $T(W) = T(R)$

- $S(W) = S(R, AB)$

- Selekce $W = \sigma_{A=a \vee B=b}(R)$

- $S(W) = S(R)$, necht' $n = T(R)$

- $T(W) = n \cdot (1 - (1 - m_1/n) \cdot (1 - m_2/n))$

- $m_1 = T(R) / V(R, A)$

- $m_2 = T(R) / V(R, B)$

Odhad velikosti: množinové operace

■ Sjednocení, průnik, rozdíl ($\cup$, $\cap$, $-$)

□ $T(W)$ – choose average size

■ $T(R \cup S) = T(R) + T(S)$ ... if $\cup$ means UNION ALL here

■ $T(R \cup S) = [\max\{T(R), T(S)\}, T(R) + T(S)]$

□ So use: $T(R \cup S) = \text{avg}\{ \max\{T(R), T(S)\}, T(R) + T(S) \}$

■ If *set union* is evaluated

■ $T(R - S) = T(R) - \frac{1}{2} T(S)$

■ $T(R \cap S) = \text{avg}\{ 0, \min\{T(R), T(S)\} \}$

■ DISTINCT

□ All attributes

■ $\min\{ \frac{1}{2}T(R), (V(R,A)*V(R,B)*...) \}$

Odhad velikosti

- Pro složitější výrazy jsou třeba ostatní statistiky

- Příklad

$$\square W = [\underbrace{\sigma_{A=a}(R_1)}] \bowtie R_2$$

označme jako U

- $T(U) = T(R_1) / V(R_1, A)$ $S(U) = S(R_1)$
  - Pro odhady pro W potřebujeme i $V(U, *)$!

Odhad počtu hodnot

- Odhady $V(U, *)$

- $U = \sigma_{A=a}(R_1)$

- Předpokládejme, že $R_1(A, B, C, D)$

Odhad počtu hodnot: příklad

■ Relace R_1

■ $U = \sigma_{A=a}(R_1)$

□ $T(U) = T(R_1) / V(R_1, A)$

A	B	C	D
cat	1	10.2.98	a
cat	1	20.3.98	b
dog	1	30.4.98	a
dog	1	14.6.98	c
bat	1	15.6.98	d

$V(R, A) = 3$

$V(R, B) = 1$

$V(R, C) = 5$

$V(R, D) = 4$

■ Výsledek

□ $V(U, A) = 1$

□ $V(U, B) = 1$

□ $V(U, C) = 1 \dots (T(R_1) / V(R_1, A))$

□ $V(U, D) = 1 \dots (T(R_1) / V(R_1, A))$

Odhad počtu hodnot: praxe

■ Obvyklé řešení

- $U = \sigma_{A=a}(R_1)$

- $V(U, A) = 1$

- $V(U, K) = T(U)$

- $K =$ primární klíč relace R_1

- $V(U, *) = V(R, *)$ resp. $V(U, *) = T(U)$

■ Výsledně lze využít původní $V(R, *)$

- $V(U, *) = \min \{ V(R, *), T(U) \}$

Odhad počtu hodnot: spojení

- $U = R_1(A,B) \bowtie R_2(A,C)$

- Výsledek:

- $V(U,A) = \min\{ V(R_1,A), V(R_2,A) \}$

- $V(U,B) = V(R_1,B)$

- Resp. $\min\{ V(R_1,B), T(U) \}$

- $V(U,C) = V(R_2,C)$

Odhad počtu hodnot: spojení

■ Příklad

$$\square Z = R_1(A,B) \bowtie R_2(B,C) \bowtie R_3(C,D)$$

$$\square T(R_1) = 1000 \quad V(R_1,A)=50 \quad V(R_1,B)=100$$

$$\square T(R_2) = 2000 \quad V(R_2,B)=200 \quad V(R_2,C)=300$$

$$\square T(R_3) = 3000 \quad V(R_3,C)=90 \quad V(R_3,D)=500$$

Odhad počtu hodnot: spojení

■ Mezivýsledek

$$\square U = R_1(A,B) \bowtie R_2(B,C)$$

□ Výsledek:

- $T(U) = T(R_1) \cdot T(R_2) / \max\{ V(R_1,B), V(R_2,B) \} =$
 $= 1000 \cdot 2000 / 200 = 10\ 000$
- $V(U,A) = 50$
- $V(U,B) = \min\{ V(R_1,B), V(R_2,B) \} = 100$
- $V(U,C) = 300$

Odhad počtu hodnot: spojení

■ Celkový výsledek

$$\square Z = U \bowtie R_3(C,D)$$

$$\quad \blacksquare U(A,B,C)$$

$\square$ Výsledek:

$$\blacksquare T(Z) = 10\,000 \cdot 3\,000 / 300 = 100\,000$$

$$\blacksquare V(Z,A) = 50$$

$$\blacksquare V(Z,B) = 100$$

$$\blacksquare V(Z,C) = 90$$

$$\blacksquare V(Z,D) = 500$$

Příklad statistik PostgreSQL

- Připojte se k fakultní DB PostgreSQL
  - Návod viz první přednáška
- Ve schématu *xdohnal* jsou tabulky
  - *predmet, skupina, hotel*
    - Statistiky jak na relacích, tak i attributech.
  - Významy jednotlivých polí
    - <http://www.postgresql.org/docs/9.6/interactive/view-pg-stats.html>

Příklad statistik PostgreSQL

■ Tabulka hotel

Statistic	Value
Sequential Scans	4
Sequential Tuples Read	500
Index Scans	1
Index Tuples Fetched	500
Tuples Inserted	500
Tuples Updated	0
Tuples Deleted	0
Tuples HOT Updated	0
Live Tuples	500
Dead Tuples	0
Heap Blocks Read	5
Heap Blocks Hit	514
Index Blocks Read	4
Index Blocks Hit	599
Toast Blocks Read	
Toast Blocks Hit	
Toast Index Blocks Read	
Toast Index Blocks Hit	
Last Vacuum	
Last Autovacuum	
Last Analyze	
Last Autoanalyze	2010-04-15 13:52:03.54614+02
Table Size	40 kB
Toast Table Size	none
Indexes Size	32 kB

Příklad statistik PostgreSQL

■ Atribut hotel.id

Statistic	Value
Null Fraction	0
Average Width	4
Distinct Values	-1
Most Common Values	
Most Common Frequencies	
Histogram Bounds	{1,50,100,150,200,250,300,350,400,450,500}
Correlation	1

■ Atribut hotel.name

Statistic	Value
Null Fraction	0
Average Width	9
Distinct Values	-1
Most Common Values	
Most Common Frequencies	
Histogram Bounds	{street1,street143,street189,street233,street279,street323,street369,street413,street459,street53,street99}
Correlation	-0.117997

Příklad statistik PostgreSQL

■ Atribut hotel.state

Properties	Statistics	Dependencies	Dependents
Statistic		Value	
Null Fraction		0	
Average Width		7	
Distinct Values		50	
Most Common Values		{state32,state8,state14,state36,state42,state48,state6,state16,state30,state47}	
Most Common Frequencies		{0.038,0.03,0.028,0.028,0.028,0.028,0.028,0.026,0.026,0.026}	
Histogram Bounds		{state1,state12,state18,state21,state25,state29,state34,state4,state44,state5,state9}	
Correlation		-0.00743129	

■ Atribut hotel.distance_to_center

Properties	Statistics	Dependencies	Dependents
Statistic		Value	
Null Fraction		0	
Average Width		4	
Distinct Values		10	
Most Common Values		{6,7,10,3,9,8,2,1,4,5}	
Most Common Frequencies		{0.108,0.108,0.108,0.106,0.102,0.098,0.096,0.094,0.092,0.088}	
Histogram Bounds			
Correlation		0.102588	

Shrnutí

- Odhad velikosti výsledků je „umění“
- Nezapomeňte:
  - Pro korektní odhad potřebujeme korektní statistiky
    - nutnost udržovat tabulky při modifikacích
  - Jaké jsou náklady takové údržby?

Aktualizace statistik

- Statistiky se příliš nemění
  - v krátkém časovém úseku
- I nepřesné statistiky mohou být užitečné
- Okamžitá aktualizace statistik
  - Může být úzkým místem
    - statistiky jsou velmi často používány
- → Neaktualizuj příliš často

Aktualizace statistik

- Prováděno periodicky
  - Po uplynutí určitého času
  - Po určitém počtu změn
- Pomalé pro $V(R,A)$
  - Zejména pokud se počítají histogramy
  - → Počítáno na vzorku dat
    - Pokud je většina hodnot různých → $V(R,A) \approx T(R)$
    - Pokud je málo různých hodnot → pravděpodobně jsme většinu ze všech viděli

Odhad ceny plánu dotazu: shrnutí

- Odhad velikosti výsledku operace
  - Již probráno
- Odhad počtu V/V operací
  - Další přednáška
- Vytvoření a porovnání plánů